

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

1	Identifikační údaje o škole	3
1.1	Název ŠVP.....	3
1.2	Údaje o škole.....	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu	4
2	Obecná charakteristika školy	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy.....	5
2.3	Charakter a specifika budovy.....	5
3	Podmínky vzdělávání.....	7
3.1	Věcné podmínky	7
3.2	Životospráva.....	8
3.3	Psychosociální podmínky	9
3.4	Organizace chodu.....	10
3.5	Řízení mateřské školy.....	12
3.6	Personální a pedagogické zajištění	13
3.7	Spoluúčast rodičů.....	13
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	14
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	15
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	15
4	Organizace vzdělávání.....	17
5	Charakteristika vzdělávacího programu	19
5.1	Zaměření školy	19
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	19
5.3	Metody a formy vzdělávání	19
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	20
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	22
5.6	Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	22
6	Vzdělávací obsah.....	23
6.1	Integrované bloky	23
6.1.1	Tohle jsem já	23
6.1.2	Hýbám se a sportuji, zpívám si a maluji	26
6.1.3	Pestrý život.....	29
6.1.4	Proč a jak nebojím se ptát.....	33
6.1.5	Ze Lhoty až na kraj světa	36
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	40
7	Systém evaluace.....	44

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Do světa statečně jít a vždy si poradit

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola a mateřská škola Ostrožská Lhota, příspěvková organizace

SÍDLO ŠKOLY:

Ostrožská Lhota 306, 687 23

ADRESA:

Ostrožská Lhota 500, 687 23

KONTAKTY:

e-mail: zsol@zsol.cz,

web: www.zsol.cz

REDIZO: 600124380

IČO: 70938491

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Libor Daňhel - statutární zástupce

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Bc. Jitka Hrdinová - zástupkyně ředitele pro MŠ, Mgr. Adéla Warchilová - speciální pedagožka a všichni pedagogičtí pracovníci MŠ

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Obec Ostrožská Lhota

ADRESA ZŘIZOVATELE:

Ostrožská Lhota 148, 687 23

KONTAKTY:

Starosta obce: 725 121 038

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: od 1.9.2022 do 31.8.2025

ČÍSLO JEDNACÍ: ZŠ 345/2022

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 16. 8. 2022

.....
ředitel školy

Mgr. Libor Daňhel - statutární zástupce

.....
Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 56 dětí

Počet tříd: 3

Počet pracovníků: 6

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

MŠ je umístěná na kraji obce Ostrožská Lhota mimo hlavní cestu v blízkosti sportovního areálu. Vesnice se nachází na okraji CHKO Bílé Karpaty, patří do regionu Slovácko a Mikroregionu Ostrožsko – Veselsko. Je součástí Zlínského kraje, okresním městem je nedaleké Uherské Hradiště. Protéká tudy říčka Okluky, která patří do povodí řeky Moravy. Na katastru Ostrožské Lhoty se nachází dvě vodní plochy – Močidla a Veselské Padělky. V roce 2015 byla dokončena revitalizace nadregionálního biokoridoru o výměře 192 832 m². Ostrožská Lhota je napojena na síť moravských cyklostezek. Propojuje vesnici se sousedními městy Hlukem a Uherským Ostrohem, odkud lze po značených stezkách poznávat další krásy našeho kraje.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Škola má tři třídy. Dvě jsou umístěné v dvoupodlažní budově s vlastním vchodem, třetí je nově zbudována v části hospodářského pavilonu, nyní oddělena jako samostatná třída s vlastním vchodem. Každá třída má svou šatnu, sociální zázemí. U každé třídy je i výdejna stravy. Třídy jsou světlé, slunné, vybavené účelovým nábytkem.

Dopravní dostupnost školy:

Před školou jsou vyhrazena tři parkovací místa.

Informace z historie školy:

Byla postavená v roce 1979 jako trojtřídka. Její původní kapacita byla 90 dětí, které navštěvovaly 3 oddělení ve dvou pavilonech. Postupem času bylo jedno oddělení, z důvodu menšího počtu dětí v obci, přestavěno na zdravotní středisko a kapacita se snížila na 50 dětí v dvoupodlažní budově. V roce 2019 se podařilo ve spolupráci se zřizovatelem zrekonstruovat bývalou kancelář zástupkyně ředitele a v následujícím roce byla přestavěna prádelna na menší třídu pro 10 nejmladších dětí. Kapacita MŠ se tím navýšila na 56 dětí.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Třídy jsou prostorově uspořádány tak, aby vyhovovaly nejrůznějším potřebám dětí. Denně se zajišťuje dostatečné větrání podle právě probíhající činnosti dětí prostor třídy je členěn do „zón“, ve kterých jsou umístěny hračky a materiály pro jednotlivé typy her a činností určité typy her mají ohraničený prostor (pohybové, konstruktivní, námětové, výtvarné a pracovní, didaktické) ve třídě je místo, kde mohou být děti samy (relaxovat)

Třídy jsou vybaveny nábytkem odpovídajícím každé věkové skupině. Umývárny a toalety splňují hygienické požadavky a normy. Počet toalet a umyvadel odpovídá vyhlášce č. 410/2005 Sb., výška stolků a židliček odpovídá vyhlášce č.410/2005 Sb. (ve smíšených třídách 3 velikosti), hračky mají atestaci, ve vybavení tříd převládá přírodní (nealergenní) materiál

Ve vybavení tříd je dostatek hraček a pomůcek pro dívky (např. pro námětové hry na domácnost, kadeřnictví, pro výtvarné činnosti) i pro chlapce (ponk, tělovýchovné náčiní, konstruktivní hry...), ve vybavení tříd je dostatek hraček a pomůcek pro mladší děti (např. i pro 2leté – skládky apod.) i starší děti (koutek pro samostatnou práci určenou k rozvoji oblastí pro vstup do ZŠ i náročnější úkoly pro odklady ŠD) a talentované děti. Pro děti jsou k dispozici tablety, které využívají na základě stanovených pravidel (délka času...). Paní učitelka dává dětem dostatek volně přístupného materiálu a pomůcek pro experimenty (lupy, mikroskop, knihy s dětskými pokusy) a umožňuje jim hrát si a tvořit s různými druhy materiálů (písek, voda, přírodniny). Hračky ve třídách jsou pravidelně v průběhu roku doplňovány, obměňovány. Hračky nakupujeme podle předem připraveného plánu pro podporu konkrétních druhů her a činností.

Veškeré hračky, hry a materiály jsou ve třídách umístěny v otevřených policích do výše očí dítěte, děti si berou hračky samy (neptají se učitelky) a po ukončení hry (činnosti) průběžně uklízejí (ne až před svačinou či odchodem na pobyt venku společně). Zařízení MŠ je účelné, vše slouží dětem.

Dětské práce jsou vystavovány v šatnách dětí a následně ukládány do šanonů, aby si je rodiče mohli kdykoli odnést. Děti si zdobí třídu i celou budovu vlastními výtvy (nejen šatny). Paní učitelka dbá, aby byl ve třídách na první pohled vidět obsah probíraného tématu, výtvy dětí ve třídách jsou obměňovány v souladu s tématem. Respektujeme „pracovní nepořádek“. Děti si vystavují herní výtvy na určeném místě.

Členění a vybavení školní zahrady, která bezprostředně navazuje na budovu, umožňuje hrací (námětové) aktivity dětí (domečky apod.), pohybové aktivity (prolézání), výtvarné aktivity (křídly, papíry, pastelky) i tvořivé aktivity (na pískovišti, další materiály, kostky) a proto je vybavena dvěma

pískovišti, skluzavkou, houpadly, lanovou pyramidou, prolézací housenkou a zahradním domkem na ukládání hraček. Jsou v ní umístěny kreslicí tabule, vyvýšené záhony na zeleninu a bylinky.

Osvětlení tříd a vytápění vyhovuje hygienické normě, je pravidelně kontrolováno panem školníkem. Úklid je prováděn pečlivě, podle stanoveného úklidového plánu, používají se ekologické čisticí prostředky. Rostliny v MŠ jsou prokazatelně nejedovaté

Pro zefektivnění vzdělávání je potřeba zbudovat venkovní třídu a upravit dopravní chodíček.

3.2 Životospráva

Jídelníček je sestavován s přihlédnutím k racionální výživě – skladba odpovídá pyramidě zdravých potravin. Každý den je na jídelníčku ovoce nebo syrová zelenina. Děti jedí zeleninové saláty i tepelně zpracovanou zeleninu. Vedoucí ŠJ sleduje skladbu jídelníčku a vyhodnocuje spotřební koš. Zaměstnanci školní jídelny podávají jídlo esteticky upravené. K pití je po celý den k dispozici voda nebo čaj. Děti se při pití samostatně obsluhují a chodí se napít během celého dne. Paní učitelka připomíná dětem důležitost pití, je dodržováno maximálně 3hodinové rozmezí mezi jídly.

Rodiče přivádí děti do MŠ podle svých potřeb s ohledem na provozní dobu MŠ. Organizace dne je pouze orientační s ohledem na dobu pobytu venku a tříhodinový interval mezi jídly. Děti mají na jídlo dost času, pomalejší děti mohou jíst dlouho, stolují v klidné pohodové atmosféře, mluví spolu při jídle tiše.

Paní učitelce se daří dodržovat čas odchodu na pobyt venku. Děti odchází na pobyt venku za každého počasí (vyjma prudkého deště, velkých mrazů a při špatné kvalitě ovzduší). V zimních měsících se doba pobytu venku nezkracuje, v letních měsících (teplé dny na jaře a na podzim) se činnosti přenášejí ven v dopoledních i odpoledních hodinách.

Děti mají možnost volného pohybu v prostorách celé třídy. Ve třídách je k dispozici dostatek volně přístupného nářadí a náčiní pro pohybové aktivity.

Děti využívají nářadí a náčiní pro pohybové aktivity během celého dne, dodržují dohodnutá pravidla o bezpečném zacházení s nářadím, náčiním a ve třídě je viditelný neustálý „přirozený“ pohyb dětí. Paní učitelka omezuje sezení dětí u stolečků na nejmenší možnou míru (jídlo, práce s pracovními listy, prohlížení knih). Zahrada poskytuje dostatek příležitostí k různorodému spontánnímu pohybu, využíváme také obecní fotbalové hřiště a nové dětské hřiště s týpý vedle zdravotního střediska.

Dítě, které má malou potřebu spánku, odpočívá maximálně půl hodiny – věk dítěte nerozhoduje. Děti se postupně, jak vstávají, věnují spontánním činnostem s ohledem na ostatní spící kamarády, jsou pro ně připravovány individualizované činnosti, probíhá péče o děti s OŠD a práce s předškoláky. Děti vstávají individuálně podle momentální potřeby odpočinku (některé spí půl

hodiny, některé 2 hodiny). Děti využívají možnosti vzdálit se od prováděné aktivity a odpočinout si v tichém koutku vybaveném polštářky a měkkou podložkou.

Paní učitelka má ujasněný svůj přístup ke zdraví a k životnímu stylu, chování učitelky je v souladu se zdravým životním stylem. Svým zdravím podporujícím chováním poskytuje učitelka dětem i rodičům vzorce k napodobování, jde příkladem v pitném režimu. Učitelka nabízí a motivuje děti, aby ochutnaly jídlo, které nemají rády, ale je pro ně zdravé.

Pro efektivní a systematické zlepšování podmínek vzdělávání v oblasti životosprávy je důležité zavést na zahradu vodu za účelem zalévání květin, záhonků, pití, mytí a osvěžování v parném počasí.

3.3 Psychosociální podmínky

Ve škole je klidná, příznivá atmosféra, děti přicházejí do MŠ většinou rády, těší se na další den. Učitelka kolem sebe šíří atmosféru pohody, veselí, dobré nálady.

Děti mají příležitost vidět zdvořilé jednání mezi ředitelkou, učitelkami, rodiči i provozními pracovníky. Děti mají příležitost vidět konkrétní vzájemnou pomoc pedagogických a nepedagogických zaměstnanců, vidět pomoc rodičů v mateřské škole. Dospělí mezi sebou respektují pravidla komunikace a naslouchání.

Děti se s důvěrou obrazejí na všechny zaměstnance se svým přáním, říkají bez obav, že něco nechtějí (jíst, dělat). Zaměstnanci mají příležitost prožít pocit uspokojení z práce a dobrého výsledku, otevřeně se vyjadřují k práci své i jiných zaměstnanců.

Rodiče využívají systému adaptace, dítě se adaptuje na docházku do MŠ ve společnosti rodiče tak dlouho, jak potřebuje.

Učitelka ve své práci užívá některý z modelů lidských potřeb (např. Maslowův), dává možnost dokončit činnost, dohrát si hru, včas upozorňuje, že činnost bude třeba ukončit, respektuje osobní psychomotorické tempo dětí a podřizuje mu organizaci činnosti. Dítě, které je pomalé, má možnost dokončit činnost (kreslení, úklid hraček, oblékání) ve svém vlastním tempu, rychlé dítě se zabývá jinou činností, zatímco ostatní dokončují svou práci.

Učitelka vůči dětem uplatňuje požadavky, které jsou pro ně věkově, vývojově a individuálně přiměřené, změnu programu s dětmi probere a vysvětlí důvod změny.

Děti zažívají pocit přijetí, sounáležitosti, důležitosti pro skupinu. Učitelka oslovuje každé dítě křestním jménem, má zjištěno, jak mu říkají doma, kterou formu jména má rádo, přijímá každé dítě nepodmíněně takové, jaké je.

Děti se podílejí na tvorbě pravidel soužití, přijaly dohodnutá pravidla soužití, která jsou viditelně vyvěšená ve třídě.

Děti se navzájem upozorňují na porušení dohodnutých pravidel soužití.

Paní učitelka preferuje dialog s dítětem a dodržování společně dohodnutých pravidel před direktivními příkazy.

Paní učitelka projevuje všem dětem emoční vřelost, svým chováním poskytuje empatickou odezvu na problémy dítěte. Jsou záměrně zařazovány různé kooperativní hry, učitelka se vyhýbá manipulacím otevřeným i skrytým, zdánlivě pozitivním, jako je manipulace laskavými slovy a pobídkami.

Děti se obracejí na učitelky s návrhy aktivit, mají příležitost podílet se na rozhodnutích týkajících se jich samých. Spolu s dítětem hledá učitelka řešení tak, aby pocítilo a uvědomilo si následky svého chování. Učitelka vede děti k tomu, aby nejdříve samy hledaly řešení svých problémů, diferencuje nároky na děti podle mentálního, ne kalendářního věku dítěte.

Učitelka se snaží porozumět motivům a příčinám chování dítěte. Místo pochval a trestů poskytuje učitelka dětem věcnou zpětnou vazbu o jejich chování a činnostech. Řeší i negativní až destruktivní spontánní projevy dítěte nedirektivně a využívá situaci k posilování jeho sebekontroly a duševní odolnosti. Používá prostředky pozitivní motivace (věcnou zpětnou vazbu, posilování, povzbuzování, ocenění). Děti se pouští do činností bez obav z chyby a s odvahou.

Učitelka se směje s dětmi, dovede si udělat legraci i ze sebe, nebere se příliš vážně, omlouvá za svá mylná rozhodnutí, dodržuje dané sliby, nemůže-li, iniciativně se zabývá vysvětlením a náhradním řešením (jak ve vztahu k dětem, tak dospělým).

Paní učitelka se bez obav přiznává k neznalosti, omylu nebo chybě. Problémy, se kterými se na ni děti obracejí, chápe učitelka vážně (nikdy je nezlehčuje, ani neobrací v žert). Děti se obracejí k dospělým se žádostí o pomoc, učitelce se spontánně svěřují s událostmi, které jim dělají starosti. Dospělí se zdvořile obracejí na děti se žádostí o pomoc.

Dítě hledá vzájemnou dohodu, kompromis – kontakty s ostatními dětmi mají spolupracující charakter. Učitelka si všímá projevů emocionálních poruch chování dítěte

Péče o psychohygienu učitelek formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků – prevence syndromu vyhoření.

3.4 Organizace chodu

Organizace dne je pouze orientační s ohledem na dobu pobytu venku a tříhodinový interval mezi jídly.

Učitelka denně plánuje pohybové činnosti na správné držení těla či rozvoj motorických dovedností. Řízené činnosti realizuje učitelka v malých skupinách tak, aby mohla kontrolovat správné provádění cviků u jednotlivých dětí.

Učitelka během dne organizuje řízené činnosti tak, aby si z nich děti mohly vybírat. Během dne učitelka pozoruje děti ve spontánních činnostech, které se poté stávají podkladem k dalšímu plánování.

Ve třídě jsou herní kouty členěny tak, aby „rozbily“ nepřírozeně velký herní prostor a umožňovaly hry v menších skupinkách. WC mají oddělené boxy, které umožňují intimitu

Dítě se adaptuje na docházku do MŠ ve společnosti rodiče tak dlouho, jak potřebuje.

Děti mají možnost výběru účastnit se spontánních i řízených aktivit. V průběhu dne jsou v MŠ realizovány spontánní i řízené činnosti souběžně. MŠ nabízí nadstandardní aktivity v rámci své vzdělávací nabídky předškolními pedagogy. Zájmové kroužky jsou nabízeny mimo rámec vzdělávací nabídky (v odpoledních hodinách) a jsou plně v kompetenci rodičů.

Děti si mohou rozehranou hru nechat do ukončení hry, i více dní. Učitelka dává možnost dokončit činnost, dohrát si hru, upozorňuje děti včas, že činnost bude třeba ukončit.

Učitelka respektuje osobní psychomotorické tempo dětí a podřizuje mu organizaci činnosti. Děti se obracejí na učitelky s návrhy aktivit, mají příležitost podílet se na rozhodnutích týkajících se jich samých.

Ve třídě jsou herní kouty členěny tak, aby „rozbily“ nepřírozeně velký herní prostor a umožňovaly hry v menších skupinkách. Učitelka organizuje řízené činnosti pro různě velké skupiny a vytváří prostor pro setkávání všech dětí – frontální činnosti (např. komunitní kruh) s přihlédnutím k potřebám dětí.

Ve třídě je vytvořeno místo pro samotu (relaxační kout).

Učitelka vede záznamy o vývoji jednotlivých dětí, záznamy o dětech jsou prováděny na základě pedagogické diagnostiky a vycházejí z pravidelného pozorování dětí.

Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas).

Počty dětí nepřekračují hranici stanovenou vyhláškou č.14/2005 Sb. v platném znění (24 dětí na třídu) a odpovídají Zařazení do sítě škol a hygienickým požadavkům.

Ranní úkol – v rámci zlepšování procesu adaptace a u starších dětí z důvodu jednoduššího vstupu rodičů do třídy bude zaveden ranní úkol, kdy v šatně bude zveřejněn jednoduchý úkol, který dítě ve spolupráci s přivádějící osobou vypracuje.

3.5 Řízení mateřské školy

Všichni zaměstnanci znají své kompetence – jsou obsaženy v Pracovních náplních.

MŠ má zavedený fungující vnitřní informační systém. Ke komunikaci využíváme Messenger, e-mail nebo WhatsApp.

Zaměstnanci se otevřeně vyjadřují k práci své, jiných zaměstnanců i k práci ředitele a zástupkyně ředitele. Komunikují spolu navzájem, tolerují se a projevují porozumění. Zástupkyně ředitele jim podává pravdivé informace včas a v dostatečné míře. Mají prostor k samostatnému rozhodování a realizaci vlastních nápadů. Zásadní problémy řeší všichni zaměstnanci společně. Ředitel řeší konflikty a problémy včas.

Ředitel užívá jasná kritéria finančního ohodnocení pracovníků. Zaměstnanci cítí uspokojení z práce. Ředitel pravidelně provádí hospitační činnost na základě předem stanovených kritérií. Rozbor práce po hospitaci je veden konstruktivně (řeší zjištěné nedostatky věcně).

Rodiče přicházejí s podněty a nápady k rozvíjení programu školy, jsou k tomu také aktivně vybízeni učitelkami.

Pedagogové se pravidelně jednou měsíčně setkávají na pedagogických poradách, kde pracují na tvorbě ŠVP, vyhodnocují svoji práci, vzájemně konzultují. Provádíme sebehodnocení školy za využití Kritérií podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání (kriteriální rámec) ČŠI.

Ředitel vytváří kontrolní a hodnotící systém, který poskytuje konkrétní informace o plnění projektu, koncepčních záměrů a plánů školy. Zaměstnanci si uvědomují osobní odpovědnost za naplňování programu školy. Učitelky se vzájemně informují a domlouvají na požadavcích, které mají na chování, pracovní postupy, vytváření návyků dětí. ŠVP je tvořen postupně na pedagogických poradách. Sebehodnocení školy zahrnuje všechny oblasti – podmínky, procesy (práce učitelky) i výsledky dětí (jakých kompetencí dosahují).

Ředitel zajišťuje vnější informační systém pro rodiče a širší veřejnost (vývěsky u zřizovatele, webové stránky...). MŠ zpracovává plán spolupráce se ZŠ Ostrožská Lhota a zná její vzdělávací program. Seznamujeme učitelku první třídy s dokumentací MŠ. S dětmi ZŠ navštěvujeme a seznamujeme se tak s prostředím základní školy.

Učitelky projednávají v dostatečném časovém předstihu s rodiči případnou nezralost dítěte k docházce do ZŠ. V případě nezralosti dítěte nabízíme rodičům odbornou pomoc a konzultace s odborníky (např. PPP). Učitelky ZŠ chodí pozorovat děti v jejich přirozených činnostech do MŠ.

Představitelé obce navštěvují MŠ při slavnostních příležitostech a zajímají se o problémy, se kterými se škola potýká.

Ke zlepšení by mělo dojít v oblasti vytváření kontrolního a hodnotícího systému, který bude poskytovat konkrétní informace o plnění projektu, koncepčních záměrů a plánů školy.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Kvalifikace učitelek odpovídá zákonu č.563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících.

Máme písemně formulovaná pravidla a zodpovědnost jednotlivých zaměstnanců v Plánu práce. Tým pedagogů funguje tak, že se pravidelně střídají ranní a odpolední směny s ohledem na otevírání a zavírání MŠ u všech učitelek s plným úvazkem. Zástupkyně ředitele se vykrývá s další paní učitelkou, která je zaměstnána na zkrácený úvazek.

Učitelky každý rok přečtou alespoň jednu odbornou publikaci, pravidelně čtou odborné časopisy, které MŠ pro tuto potřebu odebírá. Poté v praxi využívají získaných poznatků.

Zástupkyně ředitele umožňuje další vzdělávání všem, vnáší do práce MŠ odbornost, iniciativu, umění pracovat týmově, vzdělává se, využívá poznatky v praxi, jde příkladem.

Služby učitelek jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti.

Vycházíme z doporučeného rozsahu 2,5 hodiny překrývání učitelek.

Učitelky se chovají v souladu s všeobecně přijatými společenskými pravidly chování.

Specializované služby, jako je logopedie, či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ke kterým předškolní pedagog sám není dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky (speciálním pedagogem, SPC Zlín, PPP Uherské Hradiště, klinická logopedka).

Pro systematické zlepšování podmínek vzdělávání je nezbytně nutné aktualizovat plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků MŠ, umožnit čerpání volna na toto vzdělávání a zakládat si na dodržování plánu.

3.7 Spoluúčast rodičů

Ve školním řádu jsou vytyčena práva a povinnosti rodičů, ti mohou volně vstupovat do tříd a mít připomínky a otázky k chodu MŠ i ke vzdělávání a jeho organizaci.

Učitelky zjišťují, s jakými zkušenostmi a na jaké vývojové úrovni dítě přichází do MŠ z rodiny, zjišťuje, jaké jsou potřeby, nároky rodičů ve vztahu k MŠ.

Rodiče vstupují do třídy při scházení a rozcházení se dětí. MŠ organizuje pro rodiče pravidelné akce - den matek s piknikem, opékání špekáčků atd. Pro rodiče jsou organizovány školní schůzky, informace o svém dítěti mohou získat na individuálních schůzkách.

Rodiče se většinou zajímají o výsledky vzdělávání svého dítěte. Učitelky s rodiči konzultují výchovné záměry a výsledky vzdělávání jejich dítěte. Je možnost nechat nahlédnout do záznamů o jeho vývoji.

Informace o rodině a dětech jsou důvěrné informace, se kterými pracují pouze učitelky ve třídě, popřípadě ředitelka, nikdo jiný je nezná.

Rodiče se obracejí na učitelky s dotazy a požadavky, většinou přijímají pozitivně pedagogická doporučení učitelek a snaží se jimi řídit.

Úkol ke zlepšení podmínek: Rodiče se zatím neúčastní vzdělávacích aktivit svých dětí a nejsou dostatečně informováni o výsledcích práce školy a plnění kurikula. Také by se rodiče mohli účastnit některých pedagogických porad či schůzek týkajících se plánování a tvorby ŠVP. MŠ zatím nevyužívá anonymní dotazníky k získávání informací. Rodiče si ve škole zatím nemohou půjčit odbornou literaturu ani MŠ nenabízí odborné přednášky, popřípadě ochutnávky apod

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami vytváříme podmínky k rozvoji jejich osobnosti, aby dosahovaly co největší samostatnosti, maximálního učebního pokroku. Základním přístupem je respektující komunikace, vytváření pozitivního třídního klimatu pro přijetí a zapojení dítěte do kolektivu dětí. Vycházíme z důsledné pedagogické diagnostiky. Spolupráci s rodiči formou individuálních konzultací považujeme za stěžejní pro rozvoj dítěte. Škola poskytuje specifickou pomoc všem dětem, které ji potřebují. Limitující je vysoký počet dětí ve třídě.

V každé třídě je diagnosticko-intervenční učební pomůcka iSphi, používá se metodika pro práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami.

V případě potřeby, je snížen počet dětí ve třídě.

Přítomnost asistenta pedagoga je zajištěna dle stupně podpůrného opatření a doporučení pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra.

Na cestě ke kvalitě v oblasti vzdělávání dětí se spec. vzdělávacími potřebami je potřeba rozšířit a prohloubit znalosti a dovednosti učitelek v oblasti speciálně pedagogických metod a forem vzdělávání.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

V naší mateřské škole vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit nabízeny činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít. Nečekáme na potvrzení a identifikaci nadání, či mimořádného nadání, podporujeme všechny projevy a známky nadání. Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely.

Záměrem ke zlepšení podmínek bude aktivní vyhledávání nadaných dětí v předškolním věku.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.

Je použito více zavřených, dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání hraček a pomůcek než v ostatních třídách. Tím je zajištěna bezpečnost dětí. Jsou zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty a tím je zajištěna bezpečnost dětí. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.

Prostor lze variabilně uspořádat k zabezpečení všech dětských potřeb – volné hry i odpočinku.

Pro zajištění hygieny dětí je vedle třídy Sluníček zřízeno hygienické zázemí s dvěma toaletami, třemi umývadly a sprchovým koutem.

V šatních skříňkách na chodbě před třídou najde své místo všechno potřebné oblečení a hygienické potřeby.

Denní režim vychází z aktuálních potřeb dětí.

Postup adaptace a postupné zvyšování délky pobytu v mateřské škole individuálně projednávají a konzultují učitelé se zákonnými zástupci dítěte s cílem zajistit pro dítě i jeho blízké odpovídající pocit jistoty a bezpečí, zejména zvládnutí odloučení od rodičů, podpora samostatnosti a sebeobslužných dovedností.

Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.

Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.

Učitelka uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.

V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

MŠ Ostrožská Lhota má celkem tři třídy. Dvě třídy – Broučci a Včeličky - jsou heterogenní s věkovou skupinou 3-6 let s kapacitou po 23 dětech. V obou třídách působí dvě paní učitelky (včetně zástupkyně ředitele pro MŠ). Třída Sluníček je homogenní pro věkovou skupinu 2,5 - 3 let s kapacitou 10 dětí a provoz zajišťuje jedna učitelka.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Při zařazování dětí do heterogenních tříd bereme ohled na sourozenecké, či příbuzenské vazby. Snažíme se zohledňovat přání rodičů. Do třídy Sluníček jsou zařazeny děti věkově nejmladší.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Souběžné působení dvou učitelek ve třídě je v největším časovém úseku stanoveno tak, aby během pobytu venku nebo mimo katastr obce byla zajištěna bezpečnost dětí (pohybové hry na fotbalovém hřišti, cvičení v přírodě, hry na školní zahradě, průzkumové vycházky po vesnici, kolem potoka, přes potok do části Močidla, po cyklostezce, před plavecký výcvik, výlety...). Další překrývání se snažíme využít k výchovně vzdělávacím činnostem s předškoláky nebo péčí o děti s odloženou školní docházkou. Dopolední překrývání zajišťujeme také pro přípravu v centrech aktivit.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Zástupkyně ředitele po dohodě s ředitelem školy vyhlásí termín, místo a dobu zápisu do mateřské školy, na následující školní rok v období od 2. do 16. května. Termín zápisu zveřejní na webových stránkách MŠ a na letáku u vstupních dveří do MŠ.

Dítě může být přijato k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku v případě, že má MŠ volné místo. Na uvolněná místa se nevyhlašuje v průběhu roku samostatný zápis. Aktuálně platná kritéria pro přijímání dětí jsou součástí Žádosti o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Mateřská škola ověřuje, jak si dítě osvojuje očekávané výstupy (schopnosti a dovednosti) v doporučených oblastech. Ověření proběhne první pondělí v měsíci listopadu. Zákonný zástupce se musí ve stanoveném termínu s dítětem k ověření znalostí dostavit. Pokud se tak nestane v tento daný termín ani v termín náhradní, tj. druhé pondělí v listopadu, je ředitel MŠ oprávněn ukončit individuální vzdělávání dítěte. Dítě pak musí neprodleně zahájit pravidelnou denní docházku do mateřské školy, ve které je zapsáno, a to i v případě, že se rodič odvolá. Pokud bylo individuální vzdělávání ze strany ředitele mateřské školy ukončeno, není již možné dítě opětovně individuálně vzdělávat.

Způsob ověřování dovedností individuálně vzdělávaného dítěte:

-zákonný zástupce s sebou přinese portfolio dítěte (doklady o tom, jak s dítětem pracuje - např. pracovní listy, fotografie, výrobky),

-dítě stráví s ostatními dětmi a třídní učitelkou celé dopoledne v MŠ – při hře, rozhovoru a ostatních činnostech (spontánních i řízených) proběhne ověření jeho znalostí a dovedností

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Mateřská škola se seznamuje s novým vzdělávacím programem, a proto se vedení MŠ rozhodlo začít aplikovat prvky programu Začít spolu.

Hlavní záměry programu vyhovují zvláštním individuálním potřebám i kulturním tradicím naší země, proto je mj. kladen důraz na účast rodiny na výchovně vzdělávacím procesu dětí ve školce. Rodiče do školky mohou přijít kdykoli během dne a pozdravit své děti nebo s nimi pobýt v herně. Nejčastěji ale tráví čas ve třídě při příchodu do školky, kdy rodiče s dětmi plní ranní úkol nebo při vyzvedávání dětí, kdy se dětem ze školky vůbec nechce. Rodiče se tak stávají součástí světa dítěte nejen doma, ale i ve školce, kde dítě tráví velkou část dne. Když pak odpoledne dítě vyzvedávají, mohou vhodnými otázkami na průběh dne navázat na ranní úkol a povzbudit tak dítě ke spontánnímu sdělování zážitků ze školky. Rodiče tak děti nepředávají ve spěchu, ale počítají s pár minutami navíc, které jsou pro dítě velmi důležité, protože mu dávají prostor k nenásilnému odloučení od rodiče.

Program Začít spolu buduje základy pro postoje, znalosti a dovednosti životně důležité pro člověka, který se musí vyrovnávat s nároky a problémy současnosti i budoucnosti. Děti prostřednictvím tohoto programu připravujeme na to, aby se v budoucnu aktivně zajímaly o učení, uměly se samy aktivně a efektivně učit, učení je bavilo a nebylo pro ně spojeno s nadměrným stresem.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Mezi hlavní cíle patří naučit děti:

- Přijímat změny a aktivně se s nimi vyrovnávat
- Kriticky myslet, umět si zvolit a nést za svou volbu odpovědnost
- Rozpoznávat problémy a řešit je
- Být tvůrčí, mít představivost
- Sdílet zájem a odpovědnost vůči společenství
- Podporovat zdravý a tělesný rozvoj, osobní spokojenost a pohodu

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Veškeré činnosti a aktivity organizujeme tak, aby děti podněcovaly k vlastní aktivitě, experimentování, samostatnosti, komunikaci, hodnocení a sebehodnocení, spolupráci a vytvářely možnosti realizace pro všechny typy inteligence.

Volíme takové organizační formy a metody, které zohledňují vývojové potřeby dětí, aktuální úroveň osobního rozvoje dětí ve třídě, zdravou životosprávu, psychohygienu, individuální zvláštnosti a individuální tempo dítěte. Učitelky pomáhají organizovat dětem aktivity, ale nevynucují je. Podporujeme sebehodnocení, zpětnou vazbu.

Metody vzdělávání:

Jednou z organizačních forem výuky v programu "Začít spolu" je podnětné prostředí, které tvoří pracovní koutky, tzv. centra aktivit. Zde mají děti k dispozici nejrůznější materiály a pomůcky, vše dostupné a použitelné. Tato centra aktivit poskytují dostatek možností pro individuální i skupinovou práci.

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Východiskem pro zpracování PLPP jsou rozhovory nad pedagogickou diagnostikou a portfoliem dítěte mezi učiteli, kteří s dítětem pracují, s cílem stanovení metod práce s dítětem, způsobů kontroly osvojení potřebných dovedností, návyků a postojů. Důležitá je úzká spolupráce s rodiči.

Plán PLPP sestavuje třídní učitelka na základě závěrů pedagogické diagnostiky dítěte, a to v případě, že běžné metody a formy práce nejsou účinné a nedaří se vytvářet podmínky pro rozvoj dítěte. PLPP obsahuje popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu. Cíle (popis toho, co od nás dítě potřebuje) stanovujeme zcela konkrétní s vědomím, že posun v rozvoji dovedností a postojů má být vyhodnocen do tří měsíců. Do podpůrných opatření zaznamenáváme pouze to, co pro konkrétní dítě budeme dělat EXTRA, mimo běžnou vzdělávací činnost učitelky.

Návrh na sestavení a následnou tvorbu PLPP bude projednán na pedagogické radě. Pedagogická rada bude informována o konkrétních cílech, realizaci, způsobech kontroly osvojení dovedností a vyhodnocení PLPP.

Termín přípravy PLPP projedná třídní učitelka s ředitelem a následně zorganizuje konzultaci se zákonnými zástupci dítěte.

Realizace plánu znamená změnu v přístupu učitelek k dítěti, specifickou nabídku aktivit včetně hodnocení. Učitelky společně průběžně vyhodnocují a aktualizují plán v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb dítěte. Realizaci plánu pravidelně na základě epizodních poznámek reflektují písemně v pedagogické diagnostice dítěte a dokladují v portfoliu dítěte.

Vyhodnocení se uskuteční nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP. Třídní učitelka vyhodnotí, zda opatření jsou dostačující pro dosažení stanovených cílů. O závěrech informuje ředitele, zorganizuje konzultaci s rodiči. Pokud podpůrná opatření nejsou pro dítě a jeho vzdělávací potřeby dostačující, jsou rodiče vyzváni k návštěvě Školského poradenského zařízení.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Východiskem pro zpracování IVP jsou podpůrná opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení a informovaný souhlas zákonného zástupce dítěte.

IVP obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, úpravách obsahu vzdělávání dítěte, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod a forem vzdělávání a hodnocení dítěte včetně jména pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým škola spolupracuje.

Termín zpracování IVP je do jednoho měsíce od doporučení ŠPZ, třídní učitel projedná IVP s ředitelem a následně zorganizuje konzultaci se zákonnými zástupci dítěte.

Realizaci IVP ve spolupráci se školou sleduje ŠPZ a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a poskytuje dítěti, zákonnému zástupci dítěte a škole poradenskou podporu. Realizaci plánu učitelky pravidelně na základě epizodních poznámek reflektují písemně v pedagogické diagnostice dítěte a dokladují v portfoliu dítěte.

Vyhodnocení se uskuteční nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě IVP. Třídní učitel vyhodnotí, zda opatření jsou dostačující pro dosažení stanovených cílů. O závěrech informuje ředitele, zorganizuje konzultaci s rodiči.

Nadané děti:

V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí, zpracováváme PLPP. Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Z hlediska zajištění průběhu vzdělávání je pro nás nejdůležitější rozpoznávání nadání, při pedagogické diagnostice pozornost věnujeme „dvojí výjimečnosti“. Obohacujeme vzdělávací nabídku dle charakteru nadání s cílem prohloubit a rozšířit možnosti uplatnění nadání, stimulovat procesy objevování a vyhledávání dalších souvislostí k danému tématu.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Východiskem pro pedagogické působení je respektování vývojových specifíků, individuálních potřeb a možností těchto dětí. Pro učení využíváme schopnosti dítěte nápodoby, situační učení, prožitky a především hry. Aktivitu často opakujeme, vytváříme jednoduché a pravidelné rituály. Základem působení je poskytování citové a emoční podpory, pocitu bezpečí, pravidelný denní režim a srozumitelná pravidla. Zajišťujeme nabídku činností, ve které děti mohou rozvíjet smyslové vnímání, pohybové dovednosti, řeč, sociální zkušenosti, základní hudební, výtvarné a pracovní schopnosti.

5.6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Cílem poskytované jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je, aby při přechodu na základní školu měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky v základní škole a dosáhnout školního úspěchu.

Pedagogové mateřské školy poskytují dětem-cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí potřebnou podporu při osvojování českého jazyka již od jejich nástupu do mateřské školy.

Při práci s celou třídou, ve které se vzdělávají i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, pedagogové uzpůsobují didaktické postupy a děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka u těchto dětí.

V souladu s platnou právní úpravou v situaci, kdy v mateřské škole, budou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory mohou být zařazeny do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Tohle jsem já

Název integrovaného bloku	Tohle jsem já
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Bezpečné zvládnutí adaptace a začlenění nově příchozích dětí do kolektivu ostatních dětí, rozloučení s dětmi, které odcházejí z mateřské školy. Vytvoření si společných pravidel pro příjemný a bezpečný pobyt v mateřské škole, seznámení s mateřskou školou – jednotlivé třídy, nejbližší okolí, zaměstnanci, uvědomění si svého těla, své rodiny a charakteristické role jednotlivých členů, vědět rozdíl mezi rodinou a MŠ, orientace ve svém okolí, denním řádu. Seznámení se s úlohou našich smyslů.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Moje školka Můj den Moje rodina Můj domov Loučíme se s předškoláky Kamarád, toho mám rád Všechny moje smysly

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	zorganizovat hru uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.) uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	<p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná</p> <p>přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství</p> <p>navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho</p> <p>popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)</p> <p>formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat</p> <p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p>
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	rozvoj schopnosti sebeovládání	<p>přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky</p> <p>vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení</p>
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo</p>	<p>osvojení si věku přiměřených praktických dovedností</p>	<p>adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p> <p>zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)</p>
	<p>rozvoj a užívání všech smyslů</p>	<p>vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimát si (nového, změněného, chybějícího)</p> <p>vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)</p>
	<p>poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)</p>	<p>zvládnout sebeobsahu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)</p>
	<p>vytváření základů pro práci s informacemi</p>	<p>poznat některá písmena a číslice, popř. slova</p> <p>ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)</p> <p>uvědomění si vlastního těla</p> <p>zachovávat správné držení těla</p> <p>rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních</p> <p>porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)</p>
<p>se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům</p>		
<p>ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní</p>		

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	<p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p> <p>bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.</p> <p>dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla</p>
	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	<p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé</p> <p>domluvit se slovy i gesty, improvizovat</p>
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	<p>odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory</p> <p>naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)</p>

6.1.2 Hýbám se a sportuji, zpívám si a maluji

Název integrovaného bloku	Hýbám se a sportuji, zpívám si a maluji
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Poznání lidského těla a důležitosti péče o něj, pomoc při nemoci, poučení dětí o důležitosti pohybu pro naše zdraví a zároveň bezpečnému předcházení zranění a úrazů, prostřednictvím sportů a her dětem umožnit prožít příjemné chvíle vyplývající ze sportování a rovněž pomoci překonat nepříjemné okamžiky. Seznámení se s dopravními prostředky, dopravními značkami a bezpečností v dopravě.

Název integrovaného bloku	Hýbám se a sportuji, zpívám si a maluji
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Letní sporty a hry Zimní sporty a hry Doktora se nebojíme Kudy tudy cestička (dopravní značky) Ovoce a zelenina Jedeme na olympiádu Dopravní prostředky Moje tělo

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	apod.), ovládnání pohybového aparátu a tělesných funkcí	barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	rozvoj kooperativních dovedností	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
		pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem

6.1.3 Pestrý život

Název integrovaného bloku	Pestrý život
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Příprava na Velikonoce, karnevalovou zábavu, oslavu dne Země, rej čarodějnic a oslavu Svátku matek. Navození příjemné Vánoční atmosféry, seznámení se s vánočními tradicemi, lidovými zvyky, charakteristikou zimního období. Seznámení se s množstvím a rozmanitostí různých profesí. Poznávání krás nižšího světa a vedení dětí ke kladnému vztahu ke knihám.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Kniha je můj kamarád Máme rádi maminku a tatíka Naše Země (Velikonoce, ochrana, čarodějnice) Ten umí to a ten zas tohle Čáry, máry pod kočáry (Karneval) Mikuláši, Mikuláši Hurá na prázdniny Vánoční zvyky a tradice Tři králové Vánoce, Vánoce přicházejí

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog</p>	<p>osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)</p> <p>rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)</p>	<p>chápat slovní vtíp a humor</p> <p>sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech</p> <p>utvořit jednoduchý rým</p> <p>poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma</p> <p>sledovat očima zleva doprava</p> <p>poznat některá písmena a číslice, popř. slova</p> <p>poznat napsané své jméno</p> <p>projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon</p> <p>přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit</p> <p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p> <p>správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči</p> <p>sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p>
<p>uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení</p>	<p>vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách</p>	<p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p> <p>uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)</p>
<p>má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho</p>	<p>seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije</p>	<p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije		
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	rozvoj schopnosti sebeovládání	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti zorganizovat hru vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucitění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího) záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

6.1.4 Proč a jak nebojím se ptát

Název integrovaného bloku	Proč a jak nebojím se ptát
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Seznámení se s krásami oblohy, poznávání charakteristických znaků ročních období, seznámení se s vhodným oblečením, uvědomění si plynutí času, chystání na prázdniny, plánování, co si vzít s sebou, uskutečnění společného výletu. Poznávání domácích zvířat a jejich mláďat.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Stromy a keře Uvíváme věneček Podzimní práce Prší, prší, jen se leje Koloběh vody Barevné listí Letní počasí a oblečení Vylétěl si pyšný drak Bude zima, bude mráz (zvířátka v zimě) Zvířátka a mláďátka Lesní zvířátka

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě		prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého</p>	<p>rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit</p>	<p>(odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí</p>
	<p>vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách</p>	<p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p>
	<p>rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)</p>	<p>řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“</p>
<p>řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost</p>	<p>pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit</p>	<p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.) porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole všimnout si změn a dění v nejbližším okolí</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.) zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.) orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

6.1.5 Ze Lhoty až na kraj světa

Název integrovaného bloku	Ze Lhoty až na kraj světa
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Poznávání jiných kultur a národů. Nakouknutí do světa hmyzu a exotických zvířat.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Vzhůru do oblak U moře Všechny děti světa Svět hmyzu a exotických zvířat Barevný týden Geometrické tvary Kultura Estetické citění

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	získání relativní citové samostatnosti	ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní	uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je rozhodovat o svých činnostech

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	<p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p> <p>vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení</p> <p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)</p>
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	<p>učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)</p> <p>formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat</p> <p>domluvit se slovy i gesty, improvizovat</p>
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost,	rozvoj společenského i estetického vkusu	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
		formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat domluvit se slovy i gesty, improvizovat
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně spolupracovat s ostatními
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	
	poznávání jiných kultur	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Vzdělávací nabídka (činnosti) pro děti připravujeme na základě:

- ☒ poznatků, které o dětech máme (toho, co jsme o dětech zjistili na základě pozorování a vyhodnocování jejich pokroků v učení v pedagogické diagnostice)
- ☒ zájmů a přání dětí, na základě konkrétních návrhů dětí (společné plánování s dětmi)
- ☒ konkrétního školního integrovaného bloku v ŠVP PV
- ☒ výsledků evaluace, hodnocení a reflexe předchozího TIB, které jsou pro nás východiskem a oporou k cílené a promyšlené vzdělávací nabídce

Příprava

Téma

- ☒ Témata v TIB bezprostředně souvisí s životem dětí. Chceme, aby pro děti byla blízká, zajímavá a užitečná, vycházela z jejich přirozených zkušeností.
- ☒ Flexibilně, na základě analýzy situace ve třídě vybíráme jedno z témat školního ŠIB pro dílčí téma a realizaci ve třídě. Reagujeme tak na aktuální události a situace ve chvíli, kdy k nim dojde a děti se tak mohou učit poznatkům a dovednostem v okamžiku, kdy je potřebují a díky tomu lépe porozumí jejich smyslu. Využíváme pro plánování i témata, které „přinesou“ děti.
- ☒ Témata ze života dětí třídě vytváří konkrétní vzdělávací nabídky, která umožňuje dětem učit se „tady a teď“.

Zapojení dětí do plánování – plánovací kroužky

☒ Začínáme tím, že o tématu s dětmi besedujeme. „Společné plánování s dětmi“.

V počáteční fázi zjišťujeme, co děti již o tématu vědí, co by je zajímalo, co by chtěly zažít, na co můžeme navázat. Konkrétní náměty dětí zaznamenáváme na „tabuli“, následně je promítáme do přípravy plánu nebo společně s dětmi modifikuje, aby nabídka byla pro děti proveditelná, zajímavá a přitažlivá (vnitřní motivace – nástroj individualizace)

Vzdělávací záměry, cíle, očekávané výstupy, klíčové kompetence

☒ Promyslíme vzdělávací záměry a hlavní společné cíle, tedy to, co chceme děti naučit na úrovni třídy a jak budeme realizovat rozvojové cíle uvedené v pedagogických diagnostikách dětí. Společné třídní cíle propojujeme s tématem a obsahem činností dětí. Dílčí cíle konkretizujeme k našemu tématu. Každá z realizovaných činností současně rozvíjí i další didaktické cíle, které vědomě podporujeme. Aby naplňování cílů bylo účinné a pro děti užitečné, sledujeme při aktivitách současně, co děti dělají a jak to dělají, tedy jaké klíčové kompetence získávají. Rozvojové cíle jsou součástí pedagogických diagnostik.

☒ Očekávané výstupy formulujeme do konkrétní podoby použitím nástroje „Konkretizovaných očekávaných výstupů“ (dále jen KOVY), co konkrétně mají děti příležitost se naučit, jaké zkušenosti, dovednosti, poznatky, postoje a hodnoty mohou děti získat.

Vzdělávací nabídka – činnosti a aktivity vztahující se k tématu

Aby děti měly rozvinutou nějakou dovednost, musíme naplánovat činnosti (vzdělávací nabídku), které dětem umožní rozvinout znalosti, dovednosti a schopnosti (výstupy).

☒ Navrhne konkrétní činnosti, které k očekávaným výstupům povedou (co konkrétně dětem nabídneme, o čem si budeme povídat, co budeme s dětmi dělat apod.)

Plán vzdělávací nabídky obsahuje:

☒ Společné nebo skupinové činnosti ve třídě vztahující se k tématu přímo řízené učitelem

☒ Společné nebo skupinové činnosti řízené a nepřímo řízené učitelem na pobytu venku

☒ Zapojení rodičů do tématu

☒ Četbu před odpoledním odpočinkem ve vztahu k tématu

☒ Samostatné činnosti dětí vztahující se k tématu (strukturovaná vzdělávací nabídka činností do tvořivých dílniček), které pokrývají styly, druhy učení a všechny typy inteligence.

Každá z činností respektuje tyto čtyři zásady:

1. Činnost dělají děti bez přímého vedení učitelkou – samostatně.
2. Činnost je založena na spolupráci dětí.
3. Činnost dětem umožňuje volit vlastní postup, samy objevují jednotlivé kroky řešení úkolu.
4. K činnosti si samy děti volí pomůcky, materiály. Samy si materiály přichystají i uklidí.

Realizace

- ☒ Umožňujeme dítěti se rozhodnout a samostatně volit činnosti (podpora vnitřní motivace)
- ☒ Pracujeme se zpětnou vazbou (průběžně vyhodnocujeme a dle výsledků i zájmů dětí operativně rozvíjíme a obměňujeme vzdělávací nabídku)
- ☒ Prostřednictvím cíleného pozorování dětí v přirozených situacích mapujeme individuální pokroky dětí v učení. Výsledky z pozorování zaznamenáváme a pracujeme s nimi při tvorbě vzdělávací nabídky pro třídu a v rovině individuální, individuální plánování pro jednotlivé děti.

Hodnocení

- ☒ Zapojení dětí do hodnocení – hodnotící a reflexní kroužky
  - na základě zpětné vazby od dětí upravujeme vzdělávací nabídku tak, aby odpovídala jejich potřebám.
  - společné hodnotící kroužky k tématu: „Co už dokážu“, záznam do myšlenkových map, příp. "stromů" (Sindelarová)
- ☒ Promýšlíme evaluaci, průběžně hodnotíme, zda náš plán funguje:
  - co se děti učí, jaké konkretizované očekávané výstupy získávají, podle čeho to poznám
  - jak jsou připraveny podmínky pro učení
  - jak se daří realizace činností, čím jsem k tomu přispěla, volba metod a forem práce učitele
- ☒ Hodnocení tematického plánu (evaluace TIB):

Pro hodnocení toho, co se děti skutečně v rámci tématu skutečně naučily, využíváme KOVY.

K hodnocení vlastní práce, toho čím učitel přispěl k rozvoji dovedností u dětí, provádíme sebereflexi, využíváme nástroj Rámec profesních kvalit učitele

MŠ.

Poznatky získané z pozorování využíváme k okamžité intervenci u dětí a k záznamům do portfolií jednotlivých dětí.

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Soulad ŠVP (TVP) s RVP PV	Zjištění, zda ŠVP PV je v souladu s požadavky aktuálního RVP PV	Komparační analýza	Při inovaci a aktualizaci ŠVP PV po 3 letech. V případě aktualizace RVP PV ihned.	Zástupkyně ředitele
Plnění cílů ŠVP (TVP)	Zjištění, zda jsou naplňovány vize a dlouhodobé cíle stanovené v ŠVP PV.	Analýza dokumentu, analýza výsledků vyplývajících z evaluace průběhu pedagogického procesu, diskuze na jednání pedagogické rady. Písemné zpracování.	Na konci školního roku.	Zástupkyně ředitele a učitelky.
Způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání (zpracování a realizace integrovaných bloků)	Zjištění, jak jsou v TVP realizovány IB.	Kontrola průběžného plánování kompetencí.	Čtvrtletně.	Učitelky v jednotlivých třídách
Práce učitelů (včetně jejich sebereflexe)	Zjišťování kvality pedagogického procesu, se zaměřením na efektivní uplatňování metod a forem práce formulovaných v ŠVP PV.	Sebereflexe učitelů. Vzájemné hospitace. Hospitace.	Denně zamyšlení, rozhovor s kolegy. Po skončení tematické části písemně do formulářů. 1x ročně písemně	všechny učitelky zástupkyně ředitele

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
			sebehodnocení pedagogů	
Kvalita podmínek vzdělávání v kontextu RVP PV.	Analýza podmínek v MŠ, kontrola jejich naplňování v MŠ.	Analýza dle stanovených kritérií, vycházejících z RVP PV.	Při inovaci a aktualizaci ŠVP PV po 3 letech.	Zástupkyně ředitele, učitelky, popřípadě další zaměstnanci.
	Kontrola naplňování záměrů (návrhy na další úpravu podmínek v ŠVP PV).	Analýza dle stanovených kritérií, vycházejících z ŠVP PV.	Jednou ročně při hodnocení TVP.	Zástupkyně ředitele, učitelky, popřípadě další zaměstnanci.
	Průběžná kontrola kvality podmínek pro vzdělávání.	Pozorování (s oporou o stanovená kritéria).	Průběžně.	Zástupkyně ředitele, učitelky, popřípadě další zaměstnanci.
Výsledky vzdělávání (pedagogická diagnostika)	Vedení portfolia dítěte	Zakládání prací dítěte (pracovní listy, diagnosticky významné kresby) označených datem vzniku, případně komentářem učitelky.	Průběžně.	Všechny učitelky.
	Sledování vývoje a učení dětí, naplňování očekávaných výstupů	Záměrné pozorování učitelkou, v souvislosti s realizovanou tematickou částí, nejméně 1x měsíčně písemný záznam. Nástroj iSophy.	Průběžně.	Všechny učitelky.
	Naplňování kompetencí podle ukazatelů dosaženého vzdělání.		2x ročně na základě průběžných záznamů o dětech.	Všechny učitelky.
	Hodnocení úrovně školní připravenosti.	Nástroj: Diagnostika školní zralosti (Bednářová, Šmardová)	2x ročně, (říjen, únor), projednání s	Všechny učitelky.

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
	Hodnocení účinnosti vzdělávání dětí se SVP.	Hodnocení naplňování cílů, stanovených v IVP a PLPP.	rodiči, případný návrh na odklad školní docházky. 2x ročně na základě průběžných záznamů.	Všechny učitelky ve spolupráci s ŠPZ.